

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Ustawodawczej

Data posiedzenia: 24 lutego 2011 r.

Nr posiedzenia: 377

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący komisji oraz Bohdan Paszkowski - zastępca przewodniczącego komisji.

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (*druk senacki nr 1107, druki sejmowe nr 2116, 3018 i 3759*).
 2. Rozważenie potrzeby podjęcia inicjatywy ustawodawczej (w trybie art. 69 Regulaminu Senatu) dotyczącej ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Zbigniew Cichoń, Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Krzysztof Majkowski, Bohdan Paszkowski, Krzysztof Piesiewicz, Trzeciński, Piotr Zientarski,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - dyrektor Biura Legislacyjno-Prawnego Jan Bołonkowski,
 - sędzia, główny specjalista w Biurze Legislacyjno-Prawnym Piotr Pełczyński,
 - ekspert dr hab. Jacek Górecki,
 - Krajowa Rada Komornicza:
 - Członek Rady – notariusz Tomasz Piłat,
 - przedstawiciel Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Aldona Figura.

Przebieg posiedzenia:

- Ad. 1** Przewodniczący P.Zientarski przypomniał, że w trakcie prac nad tą ustawą Sejm rozpatrywał łącznie dwa projekty: rządowy, który dotyczył instytucji zapisu windykacyjnego (*druk sejmowy nr 3018*) oraz senacki, dotyczący darowizny mortis causa (*druk sejmowy nr 2116*). Wyjaśnił, że w sprawozdaniu komisji sejmowej znalazły się tylko zapisy z projektu rządowego. Komisja pominęła natomiast senacki projekt ustawy, mimo pozytywnego stanowiska rządu. Dyrektor J. Bołonkowski z MS wyjaśnił, iż rząd popierał rozwiązania z obu projektów, przy konieczności ich wzajemnego skorelowania. Przypomniał, że zastrzeżenia do senackiego projektu ustawy (w zakresie odpowiedzialności obdarowanych oraz zaliczania darowizn na poczet schedy spadkowej) zgłosiło jednak Biuro Analiz Sejmowych. Dlatego komisja sejmowa zdecydowała się pominąć projekt senacki i dalsze prace prowadzić jedynie nad projektem wprowadzającym zapis windykacyjny, bowiem ten mogła przyjąć niemalże bez poprawek. Dyrektor J.Bołonkowski przedstawił ustawę, wyjaśniając nową w polskim prawie instytucję zapisu windykacyjnego. Wskazał on, iż zapis windykacyjny polega na przeznaczeniu w testamencie oznaczonej osobie przedmiotu zapisu, który zapisobierca nabywa w chwili otwarcia spadku. Ustawa określa, co może być przedmiotem tego zapisu oraz warunki jego skuteczności. Określa również przypadki, kiedy zapis ten należy (zasada) a kiedy nie należy do spadku (wyjątki).

Ustawa przesądza również, jakie przepisy ogólne będą miały zastosowanie przy ocenie prawidłowości i skuteczności dokonania zapisu windykacyjnego.

Wydłużono okres przedawnienia roszczeń z tytułu zachowku do lat 5. Uzupełniono także regulacje o dziedziczeniu ustawowym, określając równe udziały po zmarłym małżonka i rodzica zmarłego. Przesądzono, że do długów spadkowych będą także należeć koszty pogrzebu spadkodawcy w takim zakresie, w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku.

Ustawa rozszerza także nieco instytucję wykonawcy testamentu – dopuszcza m.in. ustanowienie kilku wykonawców oraz rozszerza ich kompetencje.

Inne zmiany dokonane przedmiotową ustawą w Kodeksie cywilnym mają charakter dostosowujący. Zmianie ulegają przepisy dotyczące stwierdzenia nabycia spadku. Zmiany obejmą również KPC, prawo o notariacie, ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców, prawa upadłościowego i naprawczego.

Następnie legislator A. Figura przedstawiła uwagi o charakterze merytorycznym oraz grupę uwag o charakterze redakcyjnym. Dwie propozycje poprawek dotyczyły planowanego art. 981² kc – (zastąpienie wyrazów "spadkodawca jest zobowiązany" wyrazami "spadkodawca był zobowiązany" oraz zastąpienie wyrazów "przedmiot majątkowy obciążony użytkowaniem lub służebnością" wyrazami "przedmiot majątkowy, który miał być obciążony użytkowaniem lub służebnością"). Kolejna kwestia dotyczyła ujednoczenia terminologii kodeksowej w art. 985 kc - określenie "organ państwowy" czy "organ władzy publicznej".

W dyskusji udział wzięli prof. J. Górecki, dyr. Bołonkowski, sędzia P. Pełczyński senator B. Paszkowski, senator L. Kieres. W wyniku dyskusji przedstawicielka BL wycofała się z dwóch propozycji poprawek.

Pozostałe propozycje poprawek (3 merytoryczne i 6 redakcyjnych) formalnie zgłosił senator B. Paszkowski.

Senatorowie: K. Piesiewicz oraz Z. Cichoń interesowali się możliwością wiążącego dysponowania majątkiem tak, by do tych rozporządzeń nie miały zastosowania przepisy o zachowku; terminami i dokładnymi sposobami wejścia w posiadanie przez zapisobiercę przedmiotu zapisu, różnicami między rozporządzeniem testamentowym a zapisem windykacyjnym oraz koniecznością dokonania zapisu windykacyjnego aktem notarialnym.

W wyniku wyjaśnień prof. Góreckiego oraz przedstawicieli resortu sprawiedliwości zadający pytania senatorowie nie zgłosili nowych poprawek.

Komisja jednomyślnie przyjęła przedstawione poprawki senatora B. Paszkowskiego (5 głosów „za”). Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja: Komisja wnosi o wprowadzenie 9 poprawek do ustawy (*druk senacki nr 1107 A*).

Ad. 2 Przewodniczący Zientarski przypomniał treść art. 69 Regulaminu Senatu, zgodnie z którym komisja, jeżeli w toku prac nad ustawą uchwaloną przez Sejm dostrzeże potrzebę wprowadzenia zmian legislacyjnych wykraczających poza materię rozpatrywanej ustawy, to wraz z projektem uchwały może przedstawić wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej wraz z projektem odpowiedniej ustawy.

Senator P. Zientarski zaproponował, aby komisja skorzystała z możliwości przewidzianej w art. 69 Regulaminu Senatu i wystąpiła z nową inicjatywą dotyczącą ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Wyjaśnił, że jego wniosek jest związany z rozpatrywaną ustawą i jest wynikiem nieuwzględnienia przez komisję sejmową senackiego projektu ustawy (*darowizna mortis causa z druku senackiego nr 495*) w czasie rozpatrywania rządowego projektu ustawy w tej sprawie.

Wniosek senatora Zientarskiego został przyjęty jednomyślnie (5 głosów „za”).

Na przedstawiciela wnioskodawców wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja: Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (*druk senacki nr 1118*).

